

Datum van inontvangstneming : 29/09/2020

Zaak C-388/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

14 augustus 2020

Verwijzende rechter:

Bundesgerichtshof (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

23 juli 2020

Verzoeker en verzoeker tot Revision,

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.

Verweerster en verweerster in Revision,

Dr. August Oetker Nahrungsmittel KG

BUNDESGERICHTSHOF

BESLISSING

[OMISSIS]

Uitgesproken op:

23 juli 2020

[OMISSIS]

In het geding tussen

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale Bundesverband e. V., [OMISSIS]

[OMISSIS] Berlin (Berlijn, Duitsland)

verzoeker en verzoeker tot Revision,

[OMISSIS]

en

Dr. August Oetker Nahrungsmittel KG, [OMISSIS]

Bielefeld (Duitsland),

verweerster en verweerster in Revision,

[OMISSIS] [Or. 2].

De eerste Zivilsenat (civiele kamer; hierna: „Senat”) van het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) heeft [OMISSIS]

beslist als volgt:

- I. De behandeling van de zaak wordt geschorst.
- II. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen betreffende de uitlegging van artikel 31, lid 3, tweede alinea, en artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, tot wijziging van verordeningen (EG) nr. 1924/2006 en (EG) nr. 1925/2006 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijn 87/250/EEG van de Commissie, richtlijn 90/496/EEG van de Raad, richtlijn 1999/10/EG van de Commissie, richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad, richtlijnen 2002/67/EG en 2008/5/EG van de Commissie, en verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie (PB 2011, L 304, blz. 18):
  - 1) Moet artikel 31, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 aldus worden uitgelegd dat deze regeling uitsluitend geldt voor levensmiddelen die moeten worden bereid en waarvan de bereidingswijze is aangegeven?
  - 2) Indien de eerste vraag ontkennend moet worden beantwoord, wordt dan met de uitdrukking „per 100 g” in artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 uitsluitend 100 gram van het product zoals dit wordt verkocht bedoeld of – in ieder geval ook – 100 gram van het levensmiddel na bereiding? [Or. 3]

Motivering:

1 I. Verweerster vervaardigt onder meer het voorverpakte levensmiddel „Dr. Oetker Vitalis Knuspermüsli Schoko + Keks” en verkoopt dit product op de Duitse markt in een rechthoekige kartonnen verpakking. De smalle zijkant van de verpakking bevat onder het opschrift „Voedingswaarde-informatie” vermeldingen betreffende de energetische waarde en de hoeveelheden vetten, verzadigde

vetzuren, koolhydraten, suikers, proteïne en zout, die enerzijds betrekking hebben op 100 gram van het product zoals dit wordt verkocht en anderzijds op een portie van het levensmiddel na bereiding, bestaande uit 40 gram van dit product en 60 milliliter melk met een vetgehalte van 1,5 %. Op de voorkant van de verpakking, het hoofdgezichtsveld, worden de vermeldingen betreffende de energetische waarde en de hoeveelheden vetten, verzadigde vetzuren, suikers en zout, die betrekking hebben op een portie van 100 gram van het levensmiddel na bereiding, bestaande uit 40 gram van het product en 60 milliliter melk met een vetgehalte van 1,5 %, herhaald.

- 2 Verzoeker is het [OMISSIS] Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e. V. (federatie van consumentenorganisaties, Duitsland). Hij is van mening dat de presentatie van verweersters product in strijd is met de bepalingen van verordening nr. 1169/2011 die de voedingswaardevermelding per portie betreffen, daar op de voorkant van de verpakking niet de energetische waarde wordt vermeld die betrekking heeft op 100 gram van het product zoals dit wordt verkocht, maar de energetische waarde die betrekking heeft op 100 gram van het levensmiddel na bereiding.
- 3 Daar een sommatie niets had opgeleverd, heeft verzoeker een vordering ingesteld waarmee hij verzocht

verweester [OMISSIS] te veroordelen om in het kader van commerciële activiteiten voor „Vitalis Müsli” geen reclame te maken of te laten maken op de wijze als in de [hierna weergegeven] bijlage K2, waarbij de voedingsinformatie per portie wordt afgebeeld zonder dat tevens de energetische waarde die betrekking heeft op 100 gram van het product zoals dit wordt verkocht, dat wil zeggen van het niet-bereide product, wordt vermeld. **[Or. 4]**

[Or. 5]

- 4 Bovendien heeft verzoeker verzocht om vergoeding van de forfaitaire kosten ten bedrage van 214 EUR, vermeerderd met rente.
- 5 Het Landgericht (rechtbank van eerste aanleg, Duitsland) heeft de vordering toegewezen [OMISSIS]. Het hoger beroep van verweerster leidde tot afwijzing van de vordering [OMISSIS]. Met zijn door de appelrechter toegestane beroep tot Revision handhaaft verzoeker zijn vorderingen. Verweerster vordert verwerping van het beroep tot Revision.
- 6 II. Of het beroep tot Revision slaagt, hangt af van de uitlegging van artikel 31, lid 3, en artikel 33, lid 2, van verordening nr. 1169/2011. Derhalve dient de behandeling van de zaak voordat over dit beroep wordt beslist te worden geschorst en dient het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) overeenkomstig artikel 267, eerste alinea, onder b), en derde alinea, VWEU te worden verzocht om een prejudiciële beslissing.
- 7 1. De appelrechter oordeelde dat de vordering niet kon worden gebaseerd op § 8, lid 1, eerste volzin, § 3, lid 1, en § 3a van het Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (Duitse federale wet op de oneerlijke mededinging; hierna: „UWG”), gelezen in samenhang met artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 en § 12, lid 1, tweede volzin, UWG en motiveerde dit als volgt:
- 8 De regeling in artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 – de enige bepaling waarop een verplichting van verweerster om op de voorkant van de verpakking van het product, behalve de reeds aangegeven voedingswaarden, ook de energetische waarde van het product zoals dit wordt verkocht te vermelden kan worden gebaseerd – voorziet, gezien het systematische verband van de relevante bepalingen van die verordening, uiteindelijk niet in een dergelijke verplichting. De – niet in het geding zijnde – informatie op de smalle zijkant van de verpakking van het product van verweerster was bedoeld om te voldoen aan de in artikel 30, lid 1, van verordening nr. 1169/2011 geregelde verplichte voedingswaardevermelding. De vermeldingen op de voorkant (het gezichtsveld) van de verpakking betreffen daarentegen herhaalde informatie in de zin van artikel 30, lid 3, onder b), van die verordening. In dit verband **[Or. 6]** vereist artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 dat, indien de hoeveelheden nutriënten en de energetische waarde in deze herhaalde informatie enkel per portie zijn uitgedrukt, de energetische waarde (daarnaast) ook per 100 gram wordt uitgedrukt. De vraag die hierbij rijst, namelijk of, zoals verzoeker stelt, met de uitdrukking „per 100 gram” in artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011, 100 gram van het product zoals dit wordt verkocht wordt bedoeld of, zoals verweerster stelt, (ook) 100 gram van het levensmiddel na bereiding, moet in de laatstbedoelde zin worden beantwoord.
- 9 Volgens artikel 31, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 kan de informatie over de energetische waarde ook betrekking hebben op het levensmiddel na bereiding, indien – zoals in het onderhavige geding – een

voldoende gedetailleerde bereidingswijze is aangegeven en de informatie op het voor consumptie geschikt gemaakte levensmiddel betrekking heeft. Voor de opvatting van het Landgericht dat onder „bereiding” in die zin slechts „tamelijk uitgebreide handelingen” zoals bijvoorbeeld koken of verhitten moeten worden verstaan, bevat verordening nr. 1169/2011 geen enkele aanwijzing. Artikel 32, lid 2, van de verordening, volgens hetwelk de energetische waarde en de hoeveelheden nutriënten per 100 gram of 100 milliliter moeten worden uitgedrukt, moet worden gelezen in samenhang met artikel 31, lid 3, van de verordening, zodat de energetische waarde volgens deze bepaling ofwel per 100 gram van het product zoals dit wordt verkocht, ofwel per 100 gram van het levensmiddel na bereiding wordt uitgedrukt dan wel mag worden uitgedrukt. Artikel 33, lid 2, eerste alinea, van verordening nr. 1169/2011, dat een afwijking vormt van artikel 32, lid 2, van deze verordening, bepaalt juist voor het in casu bedoelde geval van artikel 30, lid 3, onder b), van de verordening dat de hoeveelheden nutriënten bij wijze van uitzondering ook per portie – waarvan het gewicht of het volume niet noodzakelijkerwijs 100 gram of 100 milliliter bedraagt – mogen worden uitgedrukt. Voor deze gevallen vereist artikel 33, lid 2, tweede alinea, van de verordening dat de energetische waarde zowel per portie als per 100 gram wordt vermeld. Er is geen enkele reden om de vermelding „per 100 gram” in artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 anders op te vatten dan in artikel 32, lid 2, van deze verordening, volgens hetwelk ook de vermelding van de energetische waarde per 100 gram van het levensmiddel na bereiding is toegestaan. **[Or. 7]**

- 10 2. Of het beroep tot Revision slaagt, hangt af van het antwoord op de vraag of artikel 31, lid 3, en artikel 33, lid 2, van verordening nr. 1169/2011 aldus moeten worden uitgelegd dat het verboden is om, in een geval als thans aan de orde, reclame te maken met voedingswaarde-informatie per portie van het levensmiddel na bereiding, zonder dat daarnaast de energetische waarde per 100 gram van het levensmiddel zoals dit wordt verkocht wordt vermeld.
- 11 a) Volgens artikel 30, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 1169/2011 omvat de verplichte voedingswaardevermelding informatie die, zoals het product van verweerster, onder het toepassingsgebied van hoofdstuk IV, afdeling 3, van deze verordening valt (zie artikel 29 van die verordening), te weten de energetische waarde [onder a)], en de hoeveelheden vetten, verzadigde vetzuren, koolhydraten, suikers, proteïne en zout [onder b)]. Deze gegevens moeten volgens artikel 34, lid 1, eerste volzin, van die verordening in hetzelfde gezichtsveld [artikel 2, lid 2, onder k)] worden aangebracht en overeenkomstig artikel 34, lid 2, eerste volzin, van de verordening, indien – zoals in casu – er voldoende ruimte is, worden gepresenteerd in tabelformaat met de cijfers onder elkaar. De – thans niet in het geding zijnde – informatie op de smalle zijkant van de verpakking van verweersters product is bedoeld om te voldoen aan deze verplichte voedingswaardevermelding.
- 12 b) Wanneer de etikettering van een voorverpakt levensmiddel – zoals in dit geding – de in artikel 30, lid 1, bedoelde verplichte voedingswaardevermelding bevat,

mag volgens artikel 30, lid 3, onder b), de energetische waarde samen met de hoeveelheden vetten, verzadigde vetten, suikers en zout daarop worden herhaald. Deze gegevens moeten volgens artikel 34, lid 3, eerste alinea, onder a), van verordening nr.1169/2011 worden aangebracht in het hoofdgezichtsveld [artikel 2, lid 2, onder l)], maar mogen overeenkomstig artikel 34, lid 3, tweede alinea, van de verordening ook worden gepresenteerd in een ander dan het in artikel 34, lid 2, bedoelde formaat. Bij de – litigieuze – informatie op de voorkant van de verpakking betreffende energie, vetten, verzadigde vetten, suikers en zout gaat het om dergelijke vrijwillige, herhaalde gegevens. **[Or. 8]**

- 13 c) De vraag rijst of artikel 31, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 aldus moet worden uitgelegd dat deze regeling uitsluitend geldt voor levensmiddelen die moeten worden bereid en waarvan de bereidingswijze is aangegeven (eerste prejudiciële vraag).
- 14 aa) Volgens artikel 31, lid 3, eerste alinea, van verordening nr. 1169/2011 hebben de in artikel 30, leden 1 tot en met 5, bedoelde energetische waarde en hoeveelheden nutriënten betrekking op het levensmiddel zoals dit wordt verkocht. Volgens artikel 31, lid 3, tweede alinea, van deze verordening kan de informatie zo nodig betrekking hebben op het levensmiddel na bereiding, indien een voldoende gedetailleerde bereidingswijze is aangegeven en de informatie op het voor consumptie geschikt gemaakte levensmiddel betrekking heeft. De regeling van artikel 31, lid 3, van de verordening geldt niet alleen voor de verplichte voedingswaardevermelding (artikel 30, eerste alinea, van de verordening), maar ook voor een vrijwillige herhaalde voedingswaardevermelding (artikel 30, lid 3, van de verordening).
- 15 bb) De litigieuze vermeldingen op de voorkant (in het hoofdgezichtsveld) van de verpakking betreffende de energetische waarde (energie), vetten, verzadigde vetten, suikers en zout hebben geen betrekking op het levensmiddel zoals dit wordt verkocht (artikel 31, lid 3, eerste alinea, van verordening nr. 1169/2011), maar op het levensmiddel na bereiding (artikel 31, lid 3, tweede alinea, van de verordening), namelijk de met melk bereide muesli, waarbij een voldoende gedetailleerde bereidingswijze is aangegeven (aan 40 gram muesli wordt 60 ml melk met een vetgehalte van 1,5 % toegevoegd) en de informatie betrekking heeft op het voor consumptie geschikt gemaakte levensmiddel. Volgens de Senat heeft de appelrechter terecht aangenomen dat verordening nr. 1169/2011 geen enkele aanwijzing bevat voor de opvatting van het Landgericht dat het begrip „bereiding” in de zin van deze bepaling slechts moet worden opgevat als „tamelijk uitgebreide handelingen” zoals bijvoorbeeld koken of verhitten.
- 16 cc) Het is echter de vraag of artikel 31, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011, zoals bij de behandeling van het beroep tot Revision ter terechtzitting is aangevoerd, alleen geldt voor levensmiddelen die – zoals instantsoepen, puddingpoeder, oplosbaar **[Or. 9]** poeder voor dranken, poeder voor sauzen of bakmixen – moeten worden bereid en waarvan tevens de bereidingswijze is aangegeven. Deze vraag is relevant voor de beslechting van het

geding, aangezien deze laatste voorwaarde in casu niet is vervuld. Muesli kan op verschillende manieren worden gemaakt. Zij kan bijvoorbeeld worden toeberaid met melk of yoghurt, waarbij de zuivelproducten een ander vetgehalte kunnen hebben. Bovendien kunnen andere ingrediënten, zoals bijvoorbeeld fruit of honing, worden toegevoegd. Er bestaan twijfels over de juiste beantwoording van de vraag.

- 17 (1) Volgens vaste rechtspraak van het Hof vereisen de eenvormige toepassing van het Unierecht en het gelijkheidsbeginsel dat de bewoordingen van een bepaling van Unierecht die voor de vaststelling van de betekenis en de draagwijdte ervan niet uitdrukkelijk verwijst naar het recht van de lidstaten, in de regel in de gehele Unie autonoom en op eenvormige wijze dient te worden uitgelegd, niet alleen rekening houdend met de bewoordingen van de bepaling, maar ook met de context van deze bepaling en de doelstelling van de betrokken regeling (arresten van 21 juni 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, punt 33, en 23 mei 2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, punt 50).
- 18 (2) In het normale taalgebruik moeten onder „levensmiddelen na bereiding” in beginsel alle levensmiddelen worden verstaan die geschikt zijn gemaakt om te worden gegeten. Zij moeten worden onderscheiden van levensmiddelen die – zoals bijvoorbeeld fruit – op zich al onmiddellijk kunnen worden geconsumeerd [OMISSIS]. Ook uit de context van artikel 31, lid 3, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 blijkt dat het begrip „levensmiddel na bereiding” in beginsel alle voor consumptie geschikt gemaakte levensmiddelen omvat. De uitdrukking „in voorkomend geval”, die deze bepaling inleidt, zou er echter op kunnen wijzen dat deze bepaling niet alle gevallen omvat waarin de informatie betrekking heeft op een levensmiddel na bereiding. Gelet op de doelstelling [**Or. 10**] van de regeling lijkt het niet uitgesloten dat zij uitsluitend betrekking heeft op levensmiddelen waarvan de bereidingswijze is aangegeven. De bepalingen inzake de verplichte voedingswaardevermelding hebben overeenkomstig overweging 35 van verordening nr. 1169/2011 tot doel dat verpakkingen van verschillende grootte gemakkelijker kunnen worden vergeleken. Om de gemiddelde consument te bereiken en het informatieve doel te dienen, moet de verstrekte voedingsinformatie eenvoudig en gemakkelijk te begrijpen zijn (zie in die zin overweging 41 van de verordening). Wanneer een levensmiddel op verschillende manieren kan worden bereid, maken de gegevens betreffende de energetische waarde en de hoeveelheden nutriënten van het levensmiddel na bereiding, die betrekking hebben op het bereidingsvoorstel van een producent, het over het algemeen niet mogelijk om dit levensmiddel te vergelijken met soortgelijke levensmiddelen van andere producenten. In dergelijke gevallen is een voldoende vergelijkbaarheid van de energetische waarde en de hoeveelheden nutriënten alleen gewaarborgd indien de informatie betrekking heeft op het levensmiddel zoals dit wordt verkocht. Dit zou ervoor kunnen pleiten dat in dergelijke gevallen de vermeldingen betreffende de energetische waarde en de hoeveelheden nutriënten geen betrekking mogen hebben op het levensmiddel na bereiding, maar op het levensmiddel zoals dit wordt verkocht.

- 19 d) Indien de eerste prejudiciële vraag ontkennend wordt beantwoord, rijst de vraag of met de uitdrukking „per 100 g” in artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 uitsluitend 100 gram van het product zoals dit wordt verkocht wordt bedoeld of – in ieder geval ook – 100 gram van het voor consumptie geschikt gemaakte levensmiddel (tweede prejudiciële vraag).
- 20 aa) Volgens artikel 32, lid 2, van verordening nr. 1169/2011 worden de in artikel 30, leden 1 tot en met 5, bedoelde energetische waarde en hoeveelheden nutriënten uitgedrukt per 100 g of 100 ml. Naast de gegevens in deze vorm mogen volgens artikel 33, lid 1, onder a), van de verordening de energetische waarde en de hoeveelheden nutriënten bedoeld in artikel 30, leden 1 tot en met 5, worden uitgedrukt per gemakkelijk door de consument te herkennen portie en/of consumptie-eenheid, op voorwaarde dat de portie of eenheid op het etiket wordt gekwantificeerd en dat wordt vermeld hoeveel porties of eenheden er in de verpakking zitten. In afwijking van artikel 32, lid 2 [**Or. 11**], van verordening nr. 1169/2011 mag op grond van artikel 33, lid 2, eerste alinea, in de gevallen bedoeld in artikel 30, lid 3, onder b) van deze verordening, de uitdrukking van de energetische waarden en de hoeveelheden nutriënten en/of het percentage van de in deel B van bijlage XIII vastgestelde referentie-innames, beperkt blijven tot de portie of consumptie-eenheid. In dergelijke gevallen wordt op grond van artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 de energetische waarde per 100 g of 100 ml en per portie of per consumptie-eenheid uitgedrukt.
- 21 bb) Krachtens artikel 33, lid 2, eerste alinea, van verordening nr. 1169/2011 mocht verweerster, in het thans aan de orde zijnde geval waarin informatie inzake de energetische waarde en de hoeveelheden nutriënten overeenkomstig artikel 30, lid 3, onder b), van die verordening vrijwillig zijn herhaald, de hoeveelheden nutriënten beperken tot de uitdrukking per portie. Voorts mocht zij – zoals is geschied – de hoeveelheden nutriënten uitdrukken per portie van het levensmiddel na bereiding, aangezien artikel 33, lid 2, eerste alinea, van verordening nr. 1169/2011 ook geldt in het geval dat de informatie betrekking heeft op het levensmiddel zoals dit wordt verkocht (artikel 31, lid 3, eerste alinea), alsook in het geval – zoals in casu – dat deze informatie betrekking heeft op het levensmiddel na bereiding (artikel 31, lid 3, tweede alinea). Verweerster heeft de uitdrukking van de hoeveelheid nutriënten in dit geding „beperkt tot” de portie van het levensmiddel na bereiding. Hieraan doet niet af dat zij die portie op het etiket met de vermelding „= 100 g” heeft gekwantificeerd.
- 22 cc) Vervolgens was verweerster overeenkomstig artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011 verplicht om de energetische waarde per 100 g of 100 ml en per portie of consumptie-eenheid uit te drukken. Verweerster heeft tevens de energetische waarde per portie van het levensmiddel na bereiding vermeld en de hoeveelheid van deze portie gekwantificeerd met de vermelding „= 100 g”. Het is echter de vraag of verweerster met deze vermelding ook heeft voldaan aan haar verplichting om de energetische waarde „per 100 g” uit te drukken. Dit zou alleen het geval zijn, indien met de uitdrukking „per 100 g” in artikel 33, lid 2, tweede alinea, van verordening nr. 1169/2011, zoals verweerster

stelt, in ieder geval ook 100 gram van het levensmiddel na bereiding wordt bedoeld en niet, zoals verzoeker stelt, uitsluitend 100 gram van het levensmiddel zoals dit wordt verkocht. Ook deze vraag kan niet eenduidig worden beantwoord.

- 23 dd) Een antwoord op deze vraag kan noch uit de bewoordingen noch uit de context van het voorschrift worden afgeleid. De vraag kan dus alleen worden beantwoord in het licht van de doelstelling van de voedingswaardevermelding.
- 24 (1) Om producten in verpakkingen van verschillende grootte gemakkelijker te kunnen vergelijken is het volgens overweging 35, eerste volzin, van verordening nr. 1169/2011 zinnig, de verplichte voedingswaardevermelding in bedragen van 100 g of 100 ml te behouden, en indien nodig aanvullende vermeldingen per portie toe te staan. Opdat producten in verpakkingen van verschillende grootte gemakkelijker kunnen worden vergeleken, kan het noodzakelijk zijn om de energetische waarde van het product zoals dit wordt verkocht te vermelden en niet de energetische waarde van een portie van een levensmiddel dat volgens een bepaalde receptuur is bereid. Het is niet uitgesloten dat uitsluitend de uitdrukking van de energetische waarde van een bepaald product zoals dit wordt verkocht leidt tot de door de Uniewetgever gewenste vergelijkbaarheid met producten van andere fabrikanten. Deze producten kunnen zeker niet worden vergeleken op basis van de voedingsinformatie betreffende de portie na bereiding, aangezien elke fabrikant zelf over de bereidingswijze kan beslissen. In beginsel is evenwel niet gewaarborgd dat de voedingswaardevermelding, die betrekking heeft op 100 g of 100 ml van het levensmiddel zoals dit wordt verkocht en die een vergelijking van producten van verschillende fabrikanten mogelijk maakt, in de verplichte informatie of op de voorkant van de verpakking staat. Zowel de verplichte als de vrijwillige voedingswaarde-informatie kan betrekking hebben op het levensmiddel zoals het wordt verkocht én op het levensmiddel na bereiding. Bovendien hoeft de verplichte informatie niet in het hoofdgezichtsveld te staan, maar kan deze ook in een ander gezichtsveld worden vermeld. **[Or. 13]**
- 25 (2) Anderzijds blijkt uit overweging 41 van verordening nr. 1169/2011 dat, om de gemiddelde consument te bereiken en het informatieve doel te dienen, de voedingsinformatie eenvoudig en gemakkelijk te begrijpen moet zijn, zodat de consument niet in verwarring wordt gebracht. Hieruit zou kunnen volgen dat de verplichte voedingswaardevermelding niet naar de achtergrond mag verdwijnen door de mogelijkere wijs verwarrende weergave van andere toelaatbare informatie in andere gezichtsvelden. Het zou de consument in verwarring kunnen brengen wanneer naast de energetische waarde per portie van het levensmiddel na bereiding, de energetische waarde van het niet-bereide levensmiddel zou worden genoemd **[OMISSIS]**.

[OMISSIS]